

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/113177,Promocja-ksiazki-IPN-PI-Teleki-18791941-polaczona-z-panelem-dyskusyjnym-1920-Pra.html>
25.04.2024, 23:47

Promocja książki IPN „Pál Teleki (1879-1941)” połączona z panelem dyskusyjnym „1920. Prawdziwy cud nad Wisłą. Pomoc węgierska” - XII festiwal NNW, Gdynia, 27 września

„Skala pomocy udzielona przez Pála Telekiego Polsce była ogromna. Kilkadziesiąt milionów naboju, kilkadziesiąt tysięcy karabinów, kilkaset kuchni polowych” - mówił węgierski historyk dr Imre Molnár.

Ostatniego dnia festiwalu NNW 27 września w Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni odbyła się promocja książki wydanej przez IPN „Pál Teleki (1879-1941)”, połączona z panelem dyskusyjnym „1920. Prawdziwy cud nad Wisłą. Pomoc węgierska”.



IMG_2447



IMG_2449



IMG_2457



IMG_2460

Pál Teleki - dwukrotny premier, minister, łączył w swym życiu rolę badacza, ideologa i wychowawcy. Należy przy tym do postaci, które najściślej wiążą się z najnowszymi dziejami stosunków polsko-węgierskich. Miał znaczny udział w zorganizowaniu pomocy (transporty z amunicją i wyposażeniem wojskowym), której rząd węgierski udzielił Wojsku Polskiemu walczącemu z Armią Czerwoną.

- Skala pomocy udzielonej przez Pála Telekiego Polsce była ogromna. Kilkadziesiąt milionów naboju, kilkadziesiąt tysięcy karabinów, kilkaset kuchni polowych. Wszystkie węgierskie zasoby i rezerwy zostały przekazane Polsce. To było polityczne zagranie va banque - mówił dr Imre Molnár,

węgierski historyk, dyplomata i opozycjonista
antykomunistyczny, uczestniczący w panelu dyskusyjnym.

- Jednak tradycja wsparcia udzielanego Polsce nie
sprowadza się jedynie do spektakularnych działań Telekiego.
Kilkuset Węgrów zaciągnęło się do Legionów Piłsudskiego,
chcąc bezpośrednio włączyć się w proces odzyskiwania
przez Polskę niepodległości. Następnie Węgrzy walczyli po
stronie polskiej w czasie wojny polsko-bolszewickiej. Na
Węgrzech przywracamy pamięć o tych ludziach - dodał.

- Jako Węgier bardzo się cieszę, że wątek pomocy
węgierskiej udzielonej Polsce podczas wojny polsko-
bolszewickiej, dotychczas mało znany, jest obecnie
podnoszony i eksponowany - podsumował Molnár.

Pozostali uczestnicy panelu - Grzegorz Górny oraz prof. Jan Żaryn, podkreślili, że Pál Teleki
także w 1939 r. wsparł Polskę. Latem 1939 r. oznajmił Hitlerowi, że Węgry nie wezmą
udziału w zbrojnej agresji na Polskę. Po ataku Niemców i Sowietów za jego sprawą Węgry
przyjęły na swoim terytorium zbiegłych polskich żołnierzy i ludność cywilną.

[Publikacja Balázsa Ablonczyego wydana przez IPN jest pierwszą pełną monografią w języku
polskim poświęconą Telekiemu.](#)

[Przypominamy jednocześnie warszawską dyskusję wokół książki „Pál Teleki \(1879–1941\)”
dostępną na IPNtv.](#)

PÁL TELEKI

(1879–1941)

BALÁZS ABLONCZY

